

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrť leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice št. 5. — Doležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobó se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za ostanila se plačuje od navadne vrstice, če se natísno enkrat, po 3 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Novi „kmečki prijatelji“.

(Konec).

Nekaj socijalističnih naukov.

Novega prijatelja, ki se je začel kmetom usiljevati, smo do zdaj že precej označili. Končno hočemo navesti še celo vrsto socijalističnih naukov, da jih bode vsak bralec sam mogel soditi.

»Človek je žival v najvišjem razvoju, ki se lahko vsemu privadi. — Ljudje so se baje samo privadili vere, da je Bog v nebesih, da imajo neumrjočo dušo; ljudje so se samo navadili ubogati oblasti, ubogati staršem; ljudje so se sv. zakona samo navadili; da imamo tatvino za greh in miloščino za dobro delo, to je samo navada, ker prav za prav po socijalističnih naukih niti grehov, niti čednosti ni na svetu. Potem pa novi preroki in njihovi pristaši ne vprašajo, ali se res žival vsega privadi. Kdaj pa smo kaj slišali vrane peti in vrabce krokati? Da bi se stvari vsega privadile, je neumno, one se ne navadijo ničesar, za kar jih Bog ni ustvaril.

»Veseliti se moramo, da je človeški družbi v naših dneh globoko vtisnjena želja po vžitku, ljudje začnajo razumevati, da moramo človeški živeti. —

Človek je po socijalističnem nauku žival, večnosti ni, torej smo za vžitek na svetu! Ali je res tako? Kmetje, kaj bode te pa rekli novim vašim prijateljem, socijalnim demokratom, kedar bodo začeli zbirati vaše hlapce in dekle, ter jih učiti: »Prijatelji, vi ste na svetu, da ga pijete in se veselite, da življenje vživite!« — Ali se bode te takih naukov veselili? Vi ne in zapeljano ljudstvo tudi ne, ker meseni vžitek človeka nikdar ne zadovolji, marveč ga uničuje na duši in telesu. Mi potrebujemo vsakdanjega kruha, ta je sladek, kar vsakdanji kruh presega, je morebiti še sladko pri vžitku, a kislo postane in neprebavljivo v želodcu in ti bo razdrlo ljubo zdravje.

»Vse hudo ima svoj vzrok v socijalnem redu; v socijalistični družbi bodo razmere vse drugačne. —

Pri tej trditvi ne vemo, kaj bi rekli. Največje hudo na svetu je smrt, ali bodo demokrati tudi to mogli odpraviti? Za smrtjo bolezen, ali v bodoče tudi te ne bode več? Tega se menda vendar ne bodejo upali trditi. Ali oni pravijo, kedar noben človek svoje lastnine več ne bo imel, ko bode vse vseh, potem bode užitek in bode tudi delo ednako med ljudi razdeljeno. Eden dela za drugega, zato se bo vse storilo najhitreje in najbolje. Ko bodo vsi delali, nobenemu ne bo treba na dan dalje delati, kakor poldrugo uro, in če bodo hoteli prav dobro živeti, dve uri in pol, kdor ni 16 let star in kdor je že čez 50, tem sploh več delati ne bo treba. Razločka med pridnimi in lenimi, razlike med

pametnimi in neumnimi ljudmi ne bo več, to vse bodo socijalisti odpravili, kajti dandanes baje samo odgoja in razmere delajo ljudi neednake.

Socijalni demokratje sanjajo o neomejenem napredku, oni mislijo, da se bo človeški rod s časom tako razvil, da bo tukaj na svetu popolnoma srečen. Ali rastejo drevesa gor v nebo? Ne, le otroška domislija sanja o drevju, rastočem gor do blede lune; pametni človek pa vé, da tukaj na tem svetu vse trohni, da se vse enkrat podere. Narodi so se lepo razvili, zlasti odkar jih požlahtnjuje krščanski nauk, božja previdnost je to tako pripustila. Posameznik in človeški rod, vsi skupaj smo podobni rastlini, pri kateri se cima razvije v drevo, prinašajoče svet in sad; da bi pa dosednji napredek bil tako strašno velik in bistven, ni resnično.

»Z elektriciteto bodo tvarine naravnost v jedi spreminjali, mislijo si demokrati. Ali se je to že kje posrečilo? Ne nikdar, ta napredek bode svet do konca dnij pričakoval, da bo žito vsak mesec ali vsak dan zorelo, ali da bo trta vsak teden rodila novo grozdje; o tem menda noben pameten človek ne dvomi. Z elektriciteto se bo gotovo še marsikaj opravilo, a mrličev tudi z njo vzbujali ne bomo. Med tem, kar je živo in mrtvo, je prepad, katerega naše znanosti ne bodo poravnale. Učenjaki sicer že dolgo tuhtajo, kako bi moko in kruh delali po kemičnem potu, kako bi mogli umetno meso delati, da bi živine več rediti ne bilo treba, izumilo se bode gotovo še marsikaj, a tukaj na svetu ima vse svoje meje in svoje meje bo imel tudi naš napredek.

»Razlika med omikanci in neomikanci bode jenjala, ker bodo vsi ljudje najvišje omikani, zidali se bodejo kanali in s tem odpravil veliki razloček v temperaturi, povodnji bodo nemogoče, povsod se bodejo napravili vodovodi tako, da nikjer suše ne bo, v potokih in jezerih bodo redili vse polno rib. V novem državnem redu bodejo ljudje izumili orodja in stroje, na katere mi sedaj še misliti ne moremo.»

Nekje na Saksonskem je bojda neki velik posestnik napravil lep umeten vinograd, kakoršni so rastlinjaki pri vrtnarjih. S stroji ga kropi, s stekleno streho varuje pred mrazom in vetrom in mrčesjo. Zakaj, pravijo socijalni demokrati, bi se ne dala vsa polja pokriti s stekleno streho tako, da bi jim mraz ali toča več ne mogla škodovati. Polja se bodo umetneje gnojila ter bodo postala bolj rodovitna. Na deželi bodo začeli zidati gledališča in dvorane za ples in godbo, čitalnice i. t. d., samo cerkev ne več, in potem bodejo tudi meščani mesta zapustili ter se preselili med kmete. Uradnikov ne bo več treba, kajti niti hudobije, niti hudo delstva ne bo več, sovraštva in umorov več ne bo, ki so samo posledica sedanjih razmer in »vera bode sama od sebe s časom popolnoma izginila«.

Take so socijalistične sanje in obljube, podobne starim pravljicam o bogatih kraljih, ki spé v gorah, z zlatom napolnjenih. Da človeški rod išče svoje sreče, tega mu očitati ne smemo, ali je pa morebiti sv. vera napredku kedaj nasprotovala? Napredujte, učite se, dajte ljudem novega orodja, da bodejo svet ložje obdelovali, ali pustite jim sv. vero, dokler tiste postave ne odpravite, da mora vsakdo umreti!

Pravi napredek bode tudi kmetom v prid, ali napredek v neveri, napredek v lenobi, napredek v požljivosti — tak napredek je narodom velika nesreča, in zato mora vsak krščanski človek socijalizem iz dna svojega srca obsojevati. Veliko imajo sicer socijalisti že pristašev, ali ljudij, ki bi na njihove obljube kaj dali, je vendar le malo. V njihovih krogih se družijo vsi, ki so zgubili na tem svetu vse upanje, upanje na sedanost in vero v bodočnost. Med temi za te, slovenski kmet, ni prostora, med temi ti nikdar ne moreš biti.

Cerkvene zadeve.

Pridiga,

katero so govorili premilostljivi knez in škof lavantinski dr. Mihael Napotnik v začasni cerkvi oo. frančiškanov o priliki blagoslovljenja peterih novih zvonov za novo farno cerkev blažene Device Marije, matere milosti, v Mariboru na devetnajsto pobinkošno nedeljo,
13. oktobra 1895.

(Konec.)

Nadalje naj pomeni prvo zvonjenje danes blagoslovljenih zvonov, ki bodo dne 27. oktobra kot na četrto obletnico oklica do dobrih Mariborčanov za zidanje nove župne cerkve v tem predmestju veselo zapeli, to zvonjenje pravim, naj pomeni prav trdno zvezo in edinstvo med pastirjem in čredo. Pač neobhodno potreben je ta medsebojni mir, ker si neprijatelj toliko prizadeva, da bi ločil pastirja od ovčice od pastirja. In ko bi se mu to obneslo in posrečilo, bilo bi po zapuščenih ovčicah. Zato pa naj veže vselej zlati pas edinstva, sprave in sloge pastirja in čredo, da ste vsi enega duha in enega srca. In hvala Bogu! To blaženo edinstvo med dušnimi pastirji in krščansko čredo oznanjujejo posvečeni zvonovi. Res, ko bi bron govoril danes jezik človeški, bi klical glasno v svet: Zvonovi ubrano pojó, ker jih je pripravila vzajemnost med duhovniki in verniki. In tako naj soglasno ubrani zvonovi vedno prepevajo in oznanjujejo neločljivo zvezo, nekaljeno soglasje med cerkvenimi predstojniki in njihovimi podložniki, med škofom in škofljani, med župniki in župljani, pa tudi med župani in občani, med oblastniki in podaniki, med cerkvijo in državo, pred vsem pa med Bogom in nami vsemi.

Pa še več ljubi kristijani! Zvon naznanja dušni mir tudi posameznim kristijanom. Glej, na smrtni postelji vzdihuje bolnik, in nemiren strah ga spreha za voljo grehov s pogledom na brezkončno večnost. Pa čuj, na spoved pozvanja; in glej, duhovnik gredo s presvetim Rešnjim Telesom k revežu bolniku. Milo poje zvonček in vabi k molitvi za siromašnega brata, za trpečo sestro. In res, po prejetih zakramentih sv. pokore, sv. Rešnjega Telesa in sv. poslednjega olja zadobi bolnik tolažbo in pokoj, da moli popolnoma vdan v božjo voljo: Sedaj odpusti Gospod, svojega hlapca v miru, ker moje oči so videle izveličanje. (Luk. 2, 29.) — In kakor živim, pojo zvonovi tudi mrtvim mir in pokoj. Če pomislimo, ljubi moji, koliko težav in nadelg, koliko skrbij in truda šteje sedanje življenje, mo-

ramo pritrditi sv. Pismu, ki pravi, da je boljši dan smrti, kakor dan rojstva, in to pa zato, ker smrt reši vseh bolečin in nas pripelje v kraj pokoja. »Blagor mrtvim, ki zaspijo v Gospodu; zakaj njihova dela gredo za njimi«. (Apok. 14, 13).

Toda smrt mora biti takošna, kakoršna je bila smrt mladeniča Najmskega, kateremu je Jezus naproti prišel, ko so ga nesli pogrebei k počitku, in ga je čudežno k življenju obudil. O ljubi kristijani, nikar se ne motite! Vsakemu mrliču ne poje zvon k večnemu počitku, to velja le tistim, kateri v Gospodu zaspijo. Ako človek ne živi, kakor bi moral živeti, molijo duhovnik zastonj ob njegovem grobu: Bog mu daj večni mir in pokoj, večna luč naj mu sveti, naj v miru počiva! Ne tako. Za grešnim življenjem sledi le prerado nesrečna smrt. Kdor v grehih umerje, ne pojde k počitku, marveč v trpljenje. Takemu bi morali mašnik pri pokopu peti: Gorje mrtvim, ki brez Gospoda zaspijo; zakaj oni počivajo od svojih grehov, ali njihova grešna dela gredo za njimi. Zastonj ga kliče zvon v nebo, ker je zanj zaprto. O živite zatorej, ljubi kristijani, sveto in pobožno, da se Vam po smrti odpró vrata v kraj, kjer kraljuje večni mir, prebiva večno veselje, kjer obriše in osuši vse solze vsmiljeni Bog, kjer ni več smrti, ne žalovanja, ne vpitja, ne bolečin, ker je minilo vse poprejšnje. (Apok. 21, 5).

Sedaj me pa ravnokar navdaje in se mi vsiljuje prav resnoba misel. Razodenem Vam jo, da si jo zapomnite in še morebiti drugim priobčite in poveste. Ti zvonovi, katere bodem danes blagoslovil, bodo tudi meni enkrat zapeli, to pa takrat, ko me pokliče božji pastir Jezus Kristus na račun, da ga dam za se, za Vas in za vse svoje nadpastirsko službovanje. Moj Bog, kako bom prestal ta strašni račun! Da ga prestopim srečno, molite že sedaj za mene, prelubi moji poslušalci! Če v nebesa pridem, mogel bi Vam tam gori pripomoči s priprošnjami in z molitvami.

Toliko sem Vam, prelubi v Gospodu, hotel povedati o pomenu posvečenja ali blagoslovljenja in pa o opravihi novih zvonov. H koncu Vam pa vsem izrekam zaslužen, višepastirsko zahvalo v imenu Marije, matere milosti, v imenu sv. Jožefa in sv. Frančiška, sv. Antonija, sv. Filumene in Štirinajsterih sv. pomočnikov, izrekam Vam, pravim, vsem prisrčno zahvalo, ki ste radovoljno pripomogli k tako veličastnemu zvonjenju, ki stane okoli osemnajst tisoč goldinarjev. Bog povrni in poplačaj prav bogato vsem dobrotnikom in vsakemu posebej. Naj vsem novi zvonovi prav dolgo pojó srečo, mir, zdravje in veselje. Spodobna zahvala bodi tudi mojstru zvonarju gosp. Gössner-ju na Dunaju, ki je dovršil delo, katero bo še poznim rodovom oznanjalo njegovo slavo.

Visoko nad Vami bodo peli posvečeni zvonovi Bogu čast in zahvalo vsem, ki ste je pripravili. Povzdignjeni nad zemljo in povišani k nebesom, Vas bodo dan na dan klicali in vabili, da se tudi Vi ozirate vedno v nebo, kjer je Vaš pravi dom, kjer kraljuje Vas Oče in Jezus Vaš brat in Marija Vaša ljuba mati, kjer prebivajo angelji in svetniki, Vaši dobri prijatelji in zvesti pomočniki.

Služite z veseljem Bogu, živite sveto in čisto, ljubite mir božji, in zapel Vam bode ob smrtni uri mrtvaški zvon pesem o svetem miru, pa Vas bode zazibal v nebeski raj. Amen, tako bodi in se zgodi!

Mili darovi za družbo vednega češčenja.

Slivnica pri Mariboru 22 gld., Brežice 42 gld., 06 kr., Sv. Danijel v Razborju 15 gld., Loka 8 gld., 40 kr., Griže 25 gld., Sv. Križ pri Ljutomeru 18 gld., 50 kr., veleč. g. dr. Jožef Muršec 5 gld., Celje 9 gld., Gotovlje 7 gld., Kalobje 2 gld., 30 kr., Ljubno 11 gld.